

Das Latweeschu lauschu draugs.

1833. 3. Bewrar.

5ta lappa.

Gaunas finnas.

No Ungaru semmes, kas pee Wahz'-Leisera walsts peederr. Gabrihnojahs, ka schinnis gaddos semmes eekshas ne gribb dchtees meerâ. — Tann pilsfehtâ, ko fauz Maji-Kallo, festâ Janwar semme trihsreis itt stipri trihzeja. Pirma trihzeschana eesahjahs pulksten' diwôs pehz pussdeenas un palikke 4 sekundes jeb azzumirkles. Tai paschâ brihdî laudis breefmigu trohksni semmes eekschâ dsirdeja; dascheem namineem muhri plihse un zilweki tâpatt kâ lohpi us eelahm staigadami kritte. 14 minutes pehz tam ohtureis trihzeja, bet ne tik stipri un bes leela trohksna. Trescha trihzeschana, kas pulksten' diwôs nakti gaddijahs, atkal bija dauds stipraka. Gaiss zauru bija skaidrs un labbi gan falle.

No Enlendexu semmes. Tann pilsfehtâ, ko fauz Dartpors, daschas leelas dsirnawas irr, kur preefsch Enlendexu karra-spehku biss-sahli maff un sataisa. Tahdâ dsirnawâ 21mâ Janw. sahle eekahrse, nehmahs leefmâs un ar tik leelu warru wißu to nammu un tohs zittus, kas tam bija klah, aishahwe gaifâ, ka arri pahru juhdsu tahlumâ dascha skahde notikke un neween pilsfehtâ paschâ, bet arri tannis muischâs tuhwumâ wißu lohgu glahses gahje pusshas. Pilsfehtneeki tik ahtri aishbehdse us semmehm, ka jau pehz stundas laika neweens tur us eelahm wairs ne bija redsams. Teiz, ka zaur scho nelaimi tik 20 zilweki nahwi eshoft dabbujuschi.

No Seemel-Amerikas. Tee sahtibas beedri, pahr kurreem mehs pehrn' schinnis lappinâs daschreis effam stahstijuschi, taggad wißeem fainneekeem tannis pusses sawadu grahmatinu irr rakstijuschi, no kurras mehs arri saweem kristigeem laffitajeem par preeku schohs wahrdus isnemman: "Wairak ne kâ tuhbstohsch reis tuhbstohsch zilweki tannis semmés stiprus dschrenus wairs ne nemm muttê, wairak ne kâ tuhbstohsch brankuhses taggad tur bes darba irr, wairak ne kâ 3000 kohpmanni

taggad ar zittahm prezzehm tur kuptschojahs un wairak ne kà 3000 dsehraji no sawas grehzigas dsihwoschanas irr atgreesti. Un jo sahtigi tur laudis taggad dsihwo, jo masaki tur ko warr dsirdeht pahr nabbadsbu, sliminibahm, ahrprahiti bu un agri nomirruscheem; jo tur ifkatrs strahdneeks sawus gruhtus nopolaus wairs ne istehre, bet us preekschu pataupa, kad ar teem woi few woi zitteem ko labbu warr darriht. Èà wifs winnu walsts pa katru gaddu 1000 reif 1000 dahldexu paleek baggatak' un 3000 zilweki masak' eet pohsta.“

L i h d s i b a s.

1.

T a K u n g a w e e t n e e k i.

“No juhs weenam no manneem wissmasakeem brahleem darrisufchi, to juhs man effat darrisufchi.“ (Matt. 25, 40.)

Jauneklis, baggatu lauschu dehls, diki gulleja slims, ka tik ne nomirre;
bet ar Deewa palihgu sliminiba pahrgahje un winsch fahje atspirgtees. — Tad winsch jaukà filtà deeninà sawà dahrñå apkahrt eedams Deewou flaveja ar preezigu, pateizigu dwehfeli, teize winna schehlastibü ar skannu balsi un pazehle azjis, assarahm pilnas, us debbesi, fazzidams: “Af! tu Wissubaggatajs! ja zilweks tew ko warretu doht un makfaht, tad es labbprahf wissas sawas mantas tew dohtu.“ — Winna deewabihjigs mahzitajs, garraim eedams, schohs wahrdus dsirdeja un fazzija: “Wissa labba dahuwana nahz no augschenes mums semmè; us turren’ tu nu gan sawu mantu ne warri suhtiht; bet nahz’ man lihds: es tew ta Kunga weetneekus rahdischu.“ — Jauneklis gahje lihds un abbi nahze kahdà tumschà masà buhdinà, kur behdas bija dauds un assaras un waidas; jo namma-tehws gulleja diki slims, faimneeze raudaja un plikki behrni baddu jeesdamí pehz maires brehze. Tad mahzitajs jauneklam fazzija: “Rè! tè altaris, kur tu tam Kungam labpatihkamus pateizibas uppurus warri atnest. Naug’ tè ta Kunga brahli un weetneeki.“ — Jauneklis pahr winneem sawu rohku adarrija ar labbu prahfu, dewe ar schehligu firdi, apkohpe to slimneeku un eepreezinaja tohs nabbadskus. Un schee winnam pateize ar assarahm, un svehtija un gohdinaja winnu, kà Deewa engetu. — Bet mahzitajs fazzija: “Èà, dehls! pa-zell’ arween’ papreeksch ar pateizigu firdi sawas azjis us debbesim; bet tad skates apkahrt tè wirs semmes un mekle ta Kunga weetneekus.“

2.

Tobijas tas jaunaks.

Kad Tobijas tas jaunaks jau itt firms bija, tad gruhta flimmiba winnam usnahze un pehdiga deenina bija klaht. Winna dehls Azzaris pee gultas stah-wedams, gauschi raudaja, jo tehwa sahpes un mohkas mihliga behrna firdi ap-behdinaja. Tobijas pats ne waideja un ne fuhsdseja, bet winna firds bija meeria un winna waigs drihs atkal rahdijahs mihligs, kad sahpes brihtiu stahjahs. Kad Azzaris fazzijs: "Ak! tehtih, ka lohti man ja-brishnojahs! Tahdâs sahpes un mohkas un jau paschas nahwes rohkâs, tawa firds tatschu irr drohscha un tawa dwehsele preeziga." Bet Tobijas fazzijs: "Es tew, dehls, jau daschreis esmu stahstijis, ka es sawâ jaunumâ no mihta tehwa suhtihes us tahtu, sweschu semmi gahju, un tur wissu, ko mihsch tehws man bija pawehlejis, pareisi padarrijis, atkal taisijohs us mahjahn eet un ar preezigu firdi to gruhtu zellu usneshnu, jo es, mihlam tehwan paklaufigs wissu ka tik labbi prasdams un spehdams winnam pa prahtam biju padarrijis, nu zerreju, kad es mahjâs buhschoht nahjis, ka tad tehws ar preeku man usnems, manni teiks un svehtihes. Gan it ihpaschi pehdigas deenas gahjumâ, zelsch pahrleeku bija gruhtes, jo man jau tuksnesi bija ja-eet, pahr seeleem kalneem ja-kahpj, un es jau lohti biju peekufsis; bet tahts jaukas dohmas, ka drihs sawu zellu buhschu beidsis, mihtu tehwu redseschu un pee winna kruhtim isduffeschu, schahs dohmas eepreezinaja mannu dwehselfi un atjaunaja mannas meefas spehkus. Es jo muddigi staigaju, un — raug! tur jau tehws pats man pretti nahze, mihligi man apkampe un butschoja! — Azzaris, mans dehls! taggad mans dsihwibas zelsch ta beidsahs. Es eemu pee tehwu, meerigs un preezigs sawâ firdi, jozik labbi prasdams un spehdams esmu darrijis pehz winna pawehleschanahn." — Kad Tobijas to bija fazzijis, tad ta flimmiba winnu atkal itt stipri fanehme un winsch sawas aitinas aitflehdse us pehdigu meegu, un kad Deewa engelis winnu atkal mohdinaja, tad debbess gaifchums wiham atspihdeja un winsch bija atmahjis mihta tehwa mahjâ.

— u1 —

Kweefchu = graudinsch.

18. Wiltus maise dascham gahrda, bet pehggallâ taps winna mutte pilna swirgsdu. Sahl. fakk. w. 20, 17.

Netaisna manta nawo svehtiga un woi behrnu-behrneem atkal jaiswemj, ko tehwi ar netaisnibu eerihjusjji. — Tadeht, ja pee fewis ko sinni, kas naw ar

taisnibū pelsnihts, tad to atdohdi, lai arri pats pee to nebuhtu wainigs. Zittadi tawas leetas ees krittumā un tawa mahja sagrūhs. Tu to nenostuttefi un ne-
salahpisi, kaut zif leels buhmannis tu buhtu bijis.

— lm —

S a u l e i n o r e e t o h t.

1. Raug', skaidrā debbess - mallā
Iau faules - zelsch irr gallā;
Bet pirms ta seimē nolaischahs,
Wehl mihki ta mums ussmiejahs.
2. Woi proht to mahzibinu? —
Ta dohd aiseetoht sunnu:
Kas deenā labbu strahdaja,
Tam preeks irr firdi wakkā.
3. Schi sawu zellu staiga
Aisweenu spohschā waigā,
Apgaismo wissu debbesi,
Sasilda wissu pasauli.
4. Kur winna eetoht rahdahs,
Tur svehtibas daschadas;
Kad leelu zellu beigusi,
Tak tadeht naw peekusufi.
5. Gan schoreis debbess - mallā
Tai zelsch parahdahs gallā,
Bet rihtā jauna pazelfees,
Kā buhtu leefmās pehrufeess.
6. Ak mahzaitees no winnas
Lahs ihstas gudribinas!
Kas labbu darrij's dsihwojoht,
Las zeltees tur us jaunu gohd'. —

— lm —

4tas mihklas usminna: Ohtrajs dabbuha diwus, un abbi zitti, ikweens weenu: gan ne wairak, bet masak', ne kā ohtrajs.

Sinna, zif naudas 1. Wewrar - mehn. deenā 1833 eeksch Rihges makfaja
par daschahm prezzehm.

Makfaja:	Sudr. naudā. Nb. K.	Makfaja:	Sudr. naudā. Nb. K.
Par		Par	
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 20	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku	5 —
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 2	— tabaka = = = = =	— 60
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1 90	— sveesta = = = = =	2 20
— ausu = = = = = =	— 60	— dselses = = = = =	— 65
— sirau = = = = = =	2 —	— linnu, frohna = = = =	1 80
— rupju rudsu - miltu = =	1 20	— brakka = = = =	1 50
— bhiddeletu rudsu - miltu = =	1 50	— kannepu = = = =	1 —
— blhdeletu kweeschu - miltu = =	2 40	— schliktu appiu = = = =	2 35
— meeschu - putraimu = =	1 50	— neschliktu jeb prezzes appiu	1 50
— eefala = = = = = =	1 15	— muzzu filku, eglu muzzā = =	6 75
— linnu - fehklas = = = =	2 50	— lasdu muzzā = =	7 —
— kannepu - fehklas = = = =	1 20	— smalkas fahls = = =	4 40
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3 —	— rupjas baltas fahls	5 15
barroteem wehrscheem, pa pohdu =	1 —	— wahti brandwihna, pussdegga =	7 75
		— diwdeggaa =	9 25

Weenu subraba rubli warreja dabbuht par 365 kapiskeem warra naudas.

Brihw drilkeht. No juhmallas - gubbernemu augstas waldischanas pusses:
Dr. E. E. Napiersky.